

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŠNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. — — — JESSENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ZAOSTRITEV VLADNE KRIZE V AVSTRIJI

Dr. Ender vrnil mandat za sestavo vlade — Nemogoč sporazum med dr. Schobrom in krščanskimi socialci — Komentarji dunajskega tiska

Dunaj, 3. decembra. Avstrijska vladna kriza se je z neuspehom dr. Enderjeve misije še bolj poostila. Med krščanskimi socialci in Schobrovim blokom se se pojavile take difference, da obstoja le še malo upanja na dosego sporazuma. Položaj je tako zapleten, da se širijo o nadaljnjem razvoju dogodkov najrazličnejše verzije in kombinacije, v katerih igra razpis novih volitev in nacionalistični puč glavno vlogo. Krščanski socialci se zlasti hudujejo zaradi včerajšnjega glasovanja v Narodnem svetu, ko je dr. Schobrova skupina glasovala s socialnimi demokrati proti krščanskim socialcem ter pripisuje odgovornost za neuspeh dr. Enderjeve misije izključno dr. Schobru. Očitajo mu zlasti, da je stavljal nesprejemljive zahteve in s tem onemogočil sestavo vlade. Kakor poroča klerikalna »Reichspost«, je dr. Schober med drugim tudi zahteval, da mora dr. Straffella takoj odločiti mesto generalnega direktorja avstrijskih železnic. Tej zahtevi se je dr. Ender odločno uprl in izjavil v krščanskosocialnem klubu, da ne bo nikdar pristal na tako zahtevo, ker da je

dr. Straffella pravi blagoslov za avstrijske železnice.

Pogajanja, ki jih je vodil dr. Ender po včerajšnji seji Narodnega sveta še pozno v noč, so ostala brezuspešna. Po kratki konferenci v krščanskosocialnem klubu se je dr. Ender odločil vrniti mandat za sestavo vlade. Danes dopoldne je bil sprejet pri predsedniku republike Miklasu, ki pa si je pridržal odločitev in bo šele popoldne objavil svoj sklep. »Reichspost« piše, da bo mandat za sestavo vlade najbrž poverjen bivšemu predsedniku Narodnega sveta dr. Görtlerju.

Dunajski tisk se obirno bavi s položajem in najrazličnejše komentira zadnje dogodke. »Neues Wiener Journal« naglašajo potrebo močne roke in enotne protimarksistične fronte. »Wiener Neueste Nachrichten«, organ dr. Schobra, zavrača trditve krščanskih socialcev, da je dr. Schober zakrivil neuspeh dr. Enderja. List piše, da ne zadene krivda niti krščanske socialce, pač pa pade vsa odgovornost na Vaugoina, Seipla in Kienböcka, ki nečesto priznati, da so doživeli pri zadnjih volitvah poraz. »Arbeiter Zeitung« se bavi zaku-

lisnimi dogodki zadnjih dni in pravi, da gre v vsej stvari le za preračunano igranje krščanskih socialcev, ki pripravljajo skupno z detroniziranimi heimwehrovcem državni puč. Graški general Elissen je baje že vse pripravil. Da se dr. Schober ni kar na slepo uklonil, je prav. Pravico ima zahteva ti zadoščenje za vse žalitve, ki jih je doživel pod Vaugoin-Starhemborgovim režimom in s polno upravičenostjo zahteva rehabilitacijo vseh uradnikov, ki so bili odstavljani samo zaradi tega, ker so čuvali zakone. Glavni vzrok neuspeha dr. Enderja pa je v tem, da dr. Schober ni popustil v svoji zahtevi po izločitvi Heimwehra, s čimer bi krščanski socialci obenem izgubili oblast nad žandarmerijo in policijo. Zato so krščanski socialci raje razbili pogajanja. List sviri pred nepremišljenimi koraki, naglašajoč, da je delavstvo budno na straži.

»Deutsch-österreichische Tageszeitung« piše, da so dosedanja pogajanja za sestavo vlade dovolj jasno pokazala, da je nemogoče sestaviti delazmožne vlade in da bi bil nainaravnejši izhod iz tega položaja razpis novih volitev.

Novi rumunski poslanik

Beograd, 3. decembra. Kakor poročajo listi bo za novega rumunskega poslanika na našem dvoru imenovan dosedanj rumunski poslanik v Sofiji Bileurescu.

Imenovanje profesorjev

Beograd, 3. decembra. »Službene Novine« objavljajo ukaz s katerim sta postavljena za profesorja na gimnaziji v Mariboru Evgen Vauken, dosedaj profesor gimnazije v Nikšiću in za tajnika na moškem učiteljsku v Ljubljani Humbert Marjanovič, dosedaj tajnik arheološkega muzeja v Splitu.

Ratifikacija sanitarne konvencije z Madžarsko

Budimpešta, 3. decembra. AA. Korburo poroča: Madžarski minister za zunanje zadeve Valko in jugoslovanski poslanik Luković sta izmenjala v ministrstvu za zunanje zadeve instrumente ratifikacije sporazuma iz leta 1928, glede uporabe preventivnih ukrepov proti nalezljivim boleznim in medsebojnega sodelovanja zdravstvenih bolnikov.

Discipliniran beograjski zdravnik

Beograd, 3. decembra. Zdravniško disciplinsko sodišče je zabiložilo znanemu beograjskemu zdravniku dr. Ilcu Rakovačkemu izvrševanje prakse za dobo 7 mesecev. Ta prepoved je posledica procesa, ki je bil naperjen proti njemu zaradi zdravljenja po Zelleisovi metodi. V kratkem bosta obtožena tudi dva druga beograjska zdravnika, ki posnemata vzgled Rakovačkega.

Carinsko premirje med severnimi državami

Oslo, 3. decembra. AA. Predsednik ministrskega sveta Mowinkel je imel predavanje o Društvu narodov in sporočil pristojnim, da bo sredi decembra v Oslo konferenca zastopnikov Danske, Holandske, Norveške in Švedske. Na tej konferenci bodo razpravljali o norveškem predlogu o tem, da naj te štiri države sklenejo delno carinsko premirje.

»Emden« na potovanju

Wilhelmshafen, 3. decembra. AA. Solška križarka »Emden« je odplula na štiri letno potovanje okrog sveta. Križarka bo najprej posetila mesto, kjer se je pogreznila njena predhodnica križarka »Emden« med svetovno vojno. Nato bo ladja odplula v vzhodno azijska pristanišča.

Povišanje carin na Kitajskem

Šanghaj, 3. decembra. AA. Kitajska vlada je povišala uvozne carine za 10%. Nove carine stopijo v veljavo s 1. januarjem. Finančni minister se nada, da bo s tem dosegel letno 20 milijonov funtov šterlingov novih dohodkov.

Naraščajoča napetost med Nemčijo in Poljsko

Nemški zunanje-politični odbor celo že razpravlja o prekinitvi trgovinskih odnošajev — Poljske pritožbe zoper nemško nasilje

Berlin, 3. decembra. Zunanje-politični odbor je na včerajšnji seji sprejel več predlogov nemških nacionalcev in narodnih socialistov, v katerih se vlada pozivlja, naj intervenira za odškodnino Nemcem, ki so bili oškodovani vsled volilnega terorja pri zadnjih volitvah v Šleziji. Končno predlagajo interpellanti, naj nemška vlada takoj prekrine trgovinske odnose s Poljsko in odkloni ratifikacijo nemško-poljske likvidacijske pogodbe. Končno je odbor tudi sprejel narodno-socialistični predlog, naj Nemčija opokliče iz razorožitvene komisije svojega zastopnika z motivacijo, da države niso pokazale nobene resne volje za razorožitev.

Varšava, 3. decembra. AA. Pat poroča: Poljski tisk prinaša vesti o rovarjenju Nemcev v Gornji Šleziji proti Poljakom. Razmere so se tako poostrele, da obstoja bojazen, da pride do naj-

težjih incidentov. Predstavnik Poljakov Krzenpan je opozoril predstavnika mednarodne komisije za Gornjo Šlezijo Kalonderja, da so pretneje Nemcev v stanu izzvati krvave dogodke. Istočasno ga je opozoril na strašno postopanje s Poljaki v Witolajki, v Waslovi in Habrovi ter na šikane poljskih rudarjev v nekaterih rudnikih, kjer nemški uradniki in rudarji s Poljaki slabo ravna. Krzenpan je predal Kalonderju številna grozilna pisma, ki jih dobivajo poljski rudarji in Poljaki sploh, iz česa se vidi, da obstoja med Nemei načrt iztrebiti poljski element.

Vratislava, 3. decembra. AA. Pokrajinski predsednik Zgornje Šlezije je prepovedal vse demonstracije in zborovanja na prostem. S tem ukrepom naj se prepreči morebitni izgredi prebivalstva zaradi volitev v Poljski.

Po moskovskem procesu ne bo justifikacij

Moskovska javnost pričakuje mile obsodbe — Nadaljevanje zasliševanj obtoženih članov industrijske stranke

Moskva, 3. decembra. d. Zanimivo je, da sovjetski listi nič več ne objavljajo raznih resolucij delavskih klubov, v katerih so ti zahtevali brezpopojno smrtno kazen za vse obtožence v velikem protinženjerskem kongresu. Značilno je, da ni bila sprejeta resolucija moskovske odvetniške zbornice, ki je zahtevala smrtno kazen za vse obtožence. Sodišče je motiviralo odklonitev te resolucije z ugotovitvijo, da se z njo otežuje poslovanje zagovornikov obtoženih inženjerjev.

V moskovskih političnih krogih prevladuje vse bolj prepričanje, da to pot ne bo prilo do smrtnih obsodb ali celo justifikacij. Sovjetski mogotci hočejo porabiti proces samo za spravo s krogi inteligence, ki so zelo sovražno razpoloženi proti Stalinovi politiki.

Moskva, 2. decembra. V nedeljo je vrhovno sodišče zaslilo prof. Osadčija. Obtoženec je priznal, da je bil od leta 1930 dalje član izvršilnega odbora industrijske stranke in da je popolnoma poznal njegovo akcijo za intervencijo v Rusiji in da je ta odbor dobil iz inozemstva velike svote. Po večini je poslal ta denar francoski glavni stan.

Industrijska stranka je polagala velike

upe na spore v komunistični stranki. Dne 10. julija se je sestal Osadčij s predsednikom industrijskega in trgovskega odbora Denisovom, ki je izrazil svoje nezadovoljstvo nad nepriljubljenostjo industrijske stranke v Rusiji, ker kljub milijonskim podporam ničesar storila za protirevolucijo. V odgovor na te očitke je Osadčij izjavil, da je osrednji odbor industrijske stranke pripravil teren za intervencijo inozemstva v letu 1931. Denisov je odgovoril, da bi bilo v tem letu že prekasno.

Nato je bil zaslišan prof. Jurovski, ki je priznal, da je bil član industrijske stranke že leta 1928, ko se je sestal v inozemstvu z Miljukovom. Ta se je takoj izjavil za intervencijo v Rusiji in dejal, da jo bo vodila Francija, čeprav so proti temu francoski delavci. Na ruski meji bi se izzval v tem primeru obmejni incident, nakar bi se pričela oborožena akcija. Vsem udeležencem intervencije so bile obljubljene nagrade. Rumuniji bi se priznala v tem primeru aneksija Besarabije in ozemlja okoli Ode-se. Poljska bi dobila Ukrajino in del Bele Rusije. Estonka in Letonska bi dobili nekaj ruskega ozemlja. Finska bi pa anektirala republiko Karelijo. Franciji bi bili priznani predvojni ruski dolgovi.

Borba za ureditev delovnega časa v angleški rudarski industriji

V rudarskem sporu še vedno ni prišlo do sporazuma — Delna stavka na Škotskem — Nadaljno naraščanje brezposelnosti

London, 3. decembra. Položaj na Škotskem je neizpremenjen. Stavka okrog 80 odstotkov vseh rudarjev. Le v nekaterih revirjih je prišlo do začasnega sporazuma. Pogajanja se nadaljujejo. Danes popoldne se sestane v Glasgou konferenca škotskih rudarskih zastopnikov, ki bo sklepala o položaju. Če ne pride do sporazuma, bo v četrtek Zveza angleških rudarjev izdala parolo za splošno rudarsko stavko, ki bi obsegala okrog 600.000 rudarjev.

London, 3. decembra. Jutri se sestane plenarna seja rudarskih delegatov, ki bo sklepala o nadaljnjem stališču rudarjev do razporedbe delovnika,

ki določa, da lahko delodajalci poljubno razdele delovni čas na 14 dni. Rudarska stavka na Škotskem traja dalje. Škotski rudarji so odločno proti nameravani razporedbi delovnega časa in zahtevajo, naj se povsod brezpopojno uvede sedem in pol urni delovnik. Če ne pride v tem vprašanju do sporazuma, je izbruh splošne rudarske stavke neizogiben, kar bi imelo za angleško gospodarstvo zelo hude posledice.

London, 3. decembra. Dne 24. novembra je bilo v Angliji 2.286.460 brezposelnih, to je 473 več kot prejšnji teden.

Konflikt med Kanado in Anglijo

Razburjenje v Kanadi zaradi govora Thomasa o politiki dominijonov Slabi izgledi za konferenco v Ottawi

London, 3. decembra. Med kanadskim ministrskim predsednikom Bennettom in tajnikom za dominijone Thomasom je izbruhnil oster konflikt. Preteklo sredo je Thomas v svojem govoru dejal, da je bila ponudba dominijonov na zadnji imperijalni konferenci v vprašanju preferenčnih carin navaden humbug. Kanadski ministrski predsednik je izdal zato poročilo, v katerem pravi, da globoko obžaluje

Thomasovo izjavo, ki je tako užalil dominijone, ki so odkritosrčno hoteli sporazum z Anglijo v vseh gospodarskih vprašanjih. Če je to stališče angleške vlade nadaljuje v svojem poročilu Bennett, je malo upanja, da pride na konferenci v Ottawi do zadovoljivega sporazuma. V tem primeru bo Kanada pač prisiljena, da najde nova pota in sredstva, da ojači svoj gospodarski položaj v svetu.

Nevarnost poplav v Parizu minula

Pariz, 3. decembra. Reka Sena je pričela padati. Če ne bo novega deževja, bo nevarnost poplave minula.

Amerika bo vendarle pristopila k haaskemu razsodišču

Washington, 3. decembra. Ameriški predsednik Hoover je sklenil predložiti v par dneh senatu predlog za pristop Združenih držav k mednarodnemu razsodišču v Haagu.

Revizionistična demonstracija v Budimpešti

Budimpešta, 3. decembra. Ob velikanski udeležbi občinstva je bil odkrit spomenik madžarskemu pisatelju Rakoczciju, ki ga je poklonil lord Rothermere. Slavnostni govor je imel naučni minister Klebsberg. Vsi govorniki so poudarjali potrebo revizije mirovni pogodbe.

Rakovski pregnan v Sibirijo

Berlin, 3. decembra. Iz Kovna poročajo, da je sovjetska vlada izgnala bivšega sovjetskega poslanika v Parizu Rakovskega v Sibirijo, češ da je roval proti sedanjim voditeljem komunistične stranke. Rakovski je živel zadnje čase v prognanstvu v Astrahanu. Stopil je v komunistično stranko že leta 1904.

Američani kupujejo angleške kinematografe

London, 3. decembra. Daily Mail poroča, da nameravajo Američani nakupiti celo vrsto angleških kinematografov. Doslej so kupili že 4 najelegantnejše kinematografe v Londonu, pogajajo pa se še za nadaljnjih 50. Ta vest je zelo razburila kinematografske podjetnike. O zadevi razpravlja društvo lastnikov kinematografov, ki zahteva od vlade zaščito pred ameriško konkurenco.

Novomeški vlomilec aretiran v Linzu

Linz, 3. decembra. Tukajšnja policija je aretirala Slovenca Gustava Ferjana, ki ga zasladojuje jugoslovanske oblasti zaradi raznih vlovov in tatvin. Ferjan ima med drugim tudi na vesti vlom v cerkev v Novem mestu, kjer je odnesel okrog 2000 Din gotovine in razne dragocenosti.

Tragična smrt znanega dirkača

Berlin, 3. decembra. AA. V mednarodnih avtomobilskih krogih dobro znani vozač in dirkač Willy Ehmke je tragično preminul. V noči od ponedeljka na torek je izbruhnil požar v pisarniških prostorih nemškega šoferskega društva. Ko so ga silili prispeli, da pogase ogenj, so plameni udarili iz Ehmkejeve spalnice. Po pogasitvi ognja so našli Ehmkejevo truplo na tleh. Bilo je popolnoma zgoljeno.

Iz razorožitvene komisije

Zeneva, 3. decembra. Razorožitvena komisija je odklonila predlog nemškega delegata grofa Bernsdorffa, naj se skliče razorožitvena konferenca že 5. novembra 1931. Proti je glasovalo 14 držav. Za predlog so glasovale Rusija, Italija, Bolgarija in Nemčija.

Ali ste že naročeni na »ŽIVLJENJE IN SVET«?

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.77, Berlin 13.49, Bruselj 7.8894, Budimpešta 9.8915, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 794.89—797.89 (796.39), London 274.72, Pariz 221.32—223.32 (222.32), Praga 167.39—168.19 (167.79), Trst 295.44—297.44 (296.44), Newyork 56.47.

INOZEMSKES BORZE.

Curih. Beograd 9.1285, Pariz 20.285, London 25.0675, Newyork 516.25, Bruselj 72.00, Milan 27.05, Madrid 58.00, Amsterdam 207.75, Berlin 123.10, Dunaj 72.67, Sofija 3.74, Praga 15.31, Varšava 57.36, Budimpešta 90.26, Bukarešta 3.0625.

E. R. G. Brown:

Vitez enega dne

Roman

Sir Walter je zastokal, kakor bi se dušil. Zdelo se je, da mu dela dihanje preglavice.

— Križi božji! — je ponovila lady Bellerby.

Jeanne se je obrnila k lady Bellerby in ji segla v roko.

— Vem, da je bila ta namera predrzna, toda vi me razumete, je-li? Slika je edino, kar je nama z bratom ostalo, in raje bi izgubila roko kakor njo. Gotovo bi storili tako tudi vi, če bi imeli kaj tako radi.

Lady Bellerby je prijazno prikimala in stisnila Jeanni roko.

— Seveda vas razumem, draga moja. Vaša namera sicer ni bila baš najumestnejša, toda dekle z lasmi, kakršni so vaši, ni moglo storiti nič drugega. Morda bi bila ravnala v vaših letih tudi jaz tako. Saj se mi je vedno zdelo, da ta slika prav za prav ni naša.

Jeanne se je zasmejala.

— Vidite! — je dejala. — Torej ji je tu dolgčas, ubožici. Hoče nazaj tja, kamor spada, k Terryju in meni. Zato... In kar na lepem ji je zaprlo sapo. Jeannin pogum, ki je bil vreden vsega občudovanja je nenadoma spaval po vodi. Plaho se je ozrla na lady Bellerbyjevo, rekoč: »O, bojim se... bojim se, da zaplačem... a to bi...

— To bi bilo docela odveč, — je dejala lady Bellerby mirno. — Vstopite, prosim, in naplakajte se, če se že morate. Gotovo ste utrujeni in lačni. In nikar si ne belite glave s to sliko. Sir Walter najbrž niti ne sluti, kako težko je vam brez nje. Prepričana sem, da se bo dala ta zadeva urediti tako, da boste zadovoljni. Pojdite z menoj, draga moja.

In odvedla je Jeanne v hišo.

Ko sta izginili v veži, se je oglasil Toby:

— No torej — to bi bilo v redu! Bogme, to je pa res vražji dan!

Sir Walter, ki je stal kakor vkopan, se je naenkrat zdrnil iz zamaknenosti.

— Nečuvno! — je vzkliznil. — Neverjetno! Zdej pa res ne vem, kam jadrmo. To je pa že od sile! Kupčija je kupčija in čim prej si tale... klm... deklina to zapomni, tem bolj bo za njo. Peter in Toby sta ga ogorčeno pogledala.

— Hočeš reči, da ji ne daš slike? — je vprašal Toby.

— Seveda ne! — je odgovoril sir Walter. — Plačal sem jo pošteno in zato ne vem, zakaj bi jo moral vrniti, zlasti pa ne po tem, kar je storila ta gospodična. Pa menda vendar ne odbravaš njenega ravnanja? Bogme, če bi bila moja hči, bi jo naučil ločiti zrno od pleve. Tako moram pa samo premisliti, kako bi ji dokazal, da taka pot ne vodi do cilja. — Iz njega je govorila zmagovita škodoželjnost, kajti slednjič je bil našel nekoga, nad komur je lahko stresel svojo jezo. Jeanne Craigova ni bila predstavnica velikega bratskega naroda, temveč je bila sirota brez denarja in brez vpliva. Ne glede na to, da je v polni meri zaslužila kazen, je bila kot ustvarjena za strelod vod vseh križev in težav, s kateri-

mi je počastil sira Waltera ta preklicani Hopper.

— Toda, papa, — je začel Toby, — saj vendar ne moreš...

— Neumnost! — je zagodrnjal sir Walter. — Kar sem rekel sem rekel. Prav nič me ne veseli debatirati s teboj o tem. Prosim, da mi tega sploh več ne omenjaš.

Obrnil se je in krenil proti domu. Toda Peter mu je naglo zastavil pot. Sir Walter je ravnal v Jeannini zadevi točno tako, kakor je Peter pričakoval. Toda Peter je imel v svojem tulcu še eno neizstreljeno piščo.

— Trenutek, prosim, sir Walter, — je dejal prijazno.

— Ne mika me prav nič začeti znova debato o tej zadevi, — je odgovoril sir Walter hladno.

— Jaz tudi ne, — je dejal Peter mirno. — Rad bi samo izvedel naslov vašega pravnega zastopnika.

— Sir Walter se je ustrašil.

— Kaj? Mojega pravnega zastopnika?

— Da. In takoj vam pojasnim zakaj. Miroslubni človek sem, sir Walter, toda o meni ste izrekli nekaj zelo žaljivih trditve, katerih ne morem kar tako spraviti v žep tem manj, ker so bile izgovorjene v pričo tujih ljudi. Ne, poskusil sem, toda takih žalitev človek pri najboljši volji ne more oprostiti, — je nadaljeval Peter veselo, da je našel Ahilovo peto sira Waltera. — Sicer pa kaj takega tudi pričakovati ne morete od mene.

Sir Walter je prebledel.

— Smešno! — je dejal samozavestno. — Neumnosti govorite, gospod.

— O, baš nasprotno! Kar spomnite se vsega, kar ste govorili o meni Gibb-su in Hopperju! To se ne da oprostiti. In kaj vse ste govorili o meni drugim ljudem od trenutka, ko sem snoči zapustil vašo hišo. Tudi to sem si dobro zapomnil. To je čisto navadna žalitev, javno sramotenje, obrekovanje ali nekaj podobnega — moj pravni zastopnik bo že vedel, kako in kaj.

Sir Walter je postajal nervozen. — Neumnost! — je zagodrnjal, toda ne več samozavestno. — Saj nimate nobenih...

— Potem je pa še zadeva z dr. Buntingom, — je nadaljeval Peter mirno. — Zaprl me je bil v garažo. Tega mu ne morem oprostiti. To bo najbrž nezakonito kršenje osebnosti ali habeas corpus. Nisem jurist, toda pravni zastopnik mi bo že povedal, kaj bi mogel opro...

— Bežite no, kaj pa fantazirate! — je vzkliznil sir Walter. — Ne boste me zastrašili, pa če se postavite na glavo. Moje domneve so bile utemeljene. Nobenega dokaza nimate proti meni in zato me tudi tožiti ne morete. — Mislite? — je vprašal Peter nekam nepričakovano. — No, mordaimate prav. Navaden zemljinar stori menda res najboljše, da dvakrat premisli, preden enkrat potiplje člana parlamenta. Na svetu ni nič kaj preveč pravičnosti. Je pa še nekaj, kar sem hotel omeniti.

— No? — je vprašal sir Walter nestrpno.

Peter se je previdno ozrl na vse strani, potem je pa stopil k njemu in zašepetal:

Ali si že član Vodnikove družbe?

Moskovski proces se nadaljuje

Obtoženci priznavajo, da so pripravljali napad na sovjetsko Rusijo

Obraznava proti članom industrijske stranke v Rusiji se nadaljuje. Glavni obtoženec Ramzin je izpovedal, da bi se bil moral na potovanju v Ameriko 1927 ustaviti v Parizu in pojasniti nekatera vprašanja glede intervencije in protirevolucionarnega delovanja v sovjetski Rusiji. Kar se tiče intervencije, je odbor za trgovino in industrijo priporočal, naj se počaka do trenutka, ko bo sovjetska vlada temeljito obnovila industrijska podjetja, dočim so francoski vladni krogi priporočali hitrejšo intervencijo, češ da oborožena sila sovjetske Rusije od leta do leta narašča. Predsednik sodišča je odredil, naj se prečita pariški list ruskih emigrantov, »Vozroždenje«, v katerem je izšel članek Rjabušinskega o neobhodnosti vojne in v katerem je bilo med drugim rečeno, da bi zado-stovalo za intervencijo 500.000 mož, ki bi v 3 ali 4 mesecih očistili Rusijo boljševikov.

Potem je Ramzin pripovedoval, kako se je odbor posvetoval v navzočnosti generala Lukomskega in polkovnika francoskega generalnega štaba Joinvilla. Posvetovali so se o ukrepih, ki bi bili potrebni, da bi prišlo čim prej do intervencije. Ramzin je dobil povelje, naj točno poroča o stanju ruske armade in o razvoju vojne industrije. Hotel je ugotoviti obseg in vojaško moč nameravane intervencije, pa ni dobil odgovora. Dejali so mu samo, da bi se udeležile napada na sovjetsko Rusijo poleg ekspedicijskega zbora še Vranglova, poljska in rumunska armada. Vrhovni poveljnik naj bi bil general Lukomski.

Obtoženi Laričev je izpovedal, da je polkovnik francoskega generalnega štaba Richard njemu in Ramzinu zatrdil, da se bo francoski generalni štab zelo agilno udeležil priprav za intervencijo. Bivši član osrednjega izvršnega odbora SSSR Osadži je priznal, da je bil poučen o vseh naklepih industrijske stranke. Na čelu intervencije naj bi stala Francija in poleg emigrantske armade naj bi napadle Rusijo tudi Poljska, Rumunija in Finska. Naloga Finske bi bila izzvati obmejni konflikt, ki bi bil dal povod za intervencijo. Do letošnje pomladi se je govorilo o poletju 1930 kot terminu intervencije, v marcu ali aprilu je pa Ramzin izjavil, da bo treba napad na sovjetsko Rusijo preložiti za leto dni, ker priprave še niso končane. Letos v juniju je odpotoval Osadži z Ramzinom v Berlin na mednarodno konferenco o energiji in v Berlinu se je sestal s predsednikom odbora za trgovino in industrijo Denisovim, ki se je pritoževal, da dobiva industrijska stranka podporo, da pa ne deluje dovolj energično.

Ko ga je Osadži opozoril na to, da je bila intervencija preložena na poletje 1931, je Denisov ugovarjal, da se lahko do takrat položaj temeljito spremeni in da bi utegnili Amerika priznati sovjetsko Rusijo, kar bi lahko intervencijo preprečilo. Poleg tega bi lahko prišle v Nemčiji na krnilo stran-

ke, ki bi intervencijo preprečile. Na predlog državnega pravdnika je bil priložen sodnim aktom dnevnik znane francoskega generala Janina, iz katerega je citiranih več odstavkov.

V soboto se je nadaljevalo zasliševanje 67 letnega tekstilnega inženjerja Fedotova. Obtoženec je izjavil, da je stopil 1. 1919 v sovjetsko službo. Čeprav je bil odločen nasprotnik boljševizma. Leta 1925 je prišel v skupino tekstilnih inženjerjev in kmalu je spoznal njihovo protirevolucionarno delovanje. Na vprašanje državnega pravdnika je priznal, da je dobival 4000 rubljev zata, da je dajal prednost nekaterim tveganjem pred drugimi. Obtoženi inženjer Očkin je bil do lanskega leta lojalen državljani, potem se je pa pridružil protirevolucionariem. Obtoženi Sitin se je pridružil protirevolucionariem 1. 1925. Splošno zaščudenje je vzbudila njegova izjava, da razen plače 550 rubljev mesečno ni imel nobenih dohodkov, dočim so našli pri njem na domu za 7500 rubljev zlatnikov.

„Kristus“ tožen

Sezona oberammergauskih pasijonskih iger ima zelo neprijeten epilog. Okrajno sodišče v Garmischu je namreč dobilo 140 tožb zaradi protizakonitega zadrževanja plač. Tožijo večina služe, ki so bili angažirani med sezono. Mnogi tudi napitnine niso dobili. Po hotelih, prenočiščih in gostilnah so pobirali za napitnino procen-te, ki so jih pa zadržali gospodarji. Tako so v Oberammergau med pasijonskimi igrami izkoriščali ne le tujce, temveč tudi siromašne domačine.

Zanimivo je, da je med toženci tudi znani igralec Anton Ling, ki je nastopal med pasijonskimi igrami v vlogi Kristusa. Može je obenem rezbar in letos je njegovo podjetje tako imenitno poslovalo, da so morali delati pomočniki čez uro. Za nadure pa niso dobili niti beliča nagrade in zato gospodarja tožijo.

Stari in novi kadilci

Odlikovanje francoske kraljice elegantne kaje cigaret Maud Lottve je obrnilo pozornost javnosti na zgodovino kaje v Evropi, kjer traja že 400 let. Odlikovanje žene za kajo je baš v Franciji zanimivo, kajti Francozi smatrajo kajo še vedno za domeno moških in se čudijo, če vidijo žensko kaditi. Zato spominja najbolj dražestni kadilki podeljena nagrada deloma na naziranje angleškega pisatelja Dr. Johnsa o pridigovanju žensk. — To je kakor če hodi pes po zadnjih ro-gah, — je dejal nekoč. Ne zna dobro hoditi, človek se pa čudi, da sploh zna. Odlikovanje ženske za kajo je najbolj-si dokaz, da se tobak vedno bolj uveljavlja. Pierre Loty pripoveduje v kratki povesti o ženi iz stare Grčije, prenešeni v moderni svet, da bi spoznala njegovo življenje. Po vseh izkuš-njah pride do prepričanja, da nima mo-

derna žena nič dobrega, česar bi ne imela Atenka, razen cigaret.

Drugače pa kaja med ženskami ni nov pojav. Ko je prišel tobak v Anglijo, je bil z veseljem sprejet na knežjih dvorih, v plemiških sobanah, v damskih budoarjih in po vojašnicah. 50 let pozneje so si prižigale posebno v zapadnih grofijah ženske cigare prav tako, kakor moški. Okrog leta 1700 se je razpasla navada nosljanja. Noslanje je postala moda, kaja se je pa opuščala. Nekateri dame se niso mogle krotiti niti na gostijah in so neprestano nosljale. Bilo je tako, kakor zdaj, ko nekateri gospodje in dame za mizo ne morejo pričakati trenutka, ko si lahko prižgo cigareto. Dame so nosljale celo v cerkvi in ponujale tabat-jero svojim sosedom. S cigaretami k sreči še nismo tako daleč.

Potem je prišlo nosljanje zopet iz mode in moški so se vrnili h kaji. Pija je veljala za znak močnatosti, s cigarami pa ni bilo vse v redu. Še v viktorijanski dobi je veljala kaja za slabost. Kurilo se je samo pri odprtih oknih. Če je kadilec opazil, da ga vidi skozi okno hiše na nasprotni strani doma njegovega srca, je bil prosil, naj o tem molči in je takoj zaprl okno.

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored jutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franz Josefova« voda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Albrechtove komedije

Zadnje čase se širijo vesti, da se namerava bivši nadvojvoda Albrecht ločiti od svoje žene Irene Rudnay. Te vesti so začele krožiti zato, ker sta zakonca res nekaj časa živela ločeno. Albrecht se je bil odpeljal v Debre-czin, Irene pa na posestvo svoje mame, Lebachove v Bačko. Zadnje vesti iz Budimpešte pa razlagajo to zadevo drugače. Albrecht je baje poslal v Rim novo prošnjo, da bi mu dovolili cerkveno poroko z Ireno Rudnay in samo da omogoči ugodno papeževovo dovoljenje, se je za nekaj časa odpovedal sladkostim medenih tednov. Albrechtu naklonjeni madžarski listi pišejo, da se pripravljva v tej zadevi temeljit preokret. V nasprotju z Zito, ki ni priznala Albrechtovega zakona, ga je Otto takoj po svoji polnoletnosti priznal. Albrechtovo bivanje v Debrezczinu je bilo mišljeno kot zadnji pritisk v tej smeri.

Debrezczin je pa središče levih monarhistov, ki so za svobodno volitev kralja. Vodi jih debrezczinski škof Bal-thazar, ki je priredil Albrechtu na čast veliko gostijo, med katero so ponujali bivšemu avstrijskemu mogotcu madžarsko krono. Albrecht je izjavil, da se odpove članstvu v gosposki zbornici in da se bo pri prihodnjih volitvah potegoval za poslanski mandat mesta Debrezczina. Ta čas se je pa vrnil zopet v Budimpešto, kjer ni hotel novinar-jem o svojih naklepih ničesar povedati.

Ko ljubivo vprašanje. — Če me zavrnete, dušica, ne bom pogledal nobene ženske več.

— Dobro. Ali pa velja vaš sklep tudi za primer, če vas ne zavrnem?

Žepni robci

komad 2.- Din

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj.

Modna trgovina
na prometnem kraju Ljubljane, moderno novo opremljena, radi boleznih ugodno napredaj. Najemina nizka. Ponudbe pod »Sijajno« na upravo Slovenskega Naroda. 2956

UČENKO
iz poštne rodbine za gorje dele čevljev sprejemam takoj. Prednost ima taka, ki se je že učila. Tabor Vinko, Radeče pri Zidanem mostu. 2971

VINSKI VELEPODJETNIKI POZOR!
V vseh kletarskih poslih in manipulacijah, kakor v samostojnem vodstvu gostilne izvežban kletar, s prvovrstnimi spricavali, želi prostovoljno premeniti službo; z vstopom po želji. Ponudbe na naslov: Rudolf Ilj v Slovenskih goricah. 2970 Schicker, restavr. Baum, Sv. 44.

ZAVES in PERILA

namiznih in kuhinjskih garnitur veze najfineje in najceneje

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA
DALMATINOVA 13.

Entljanje, ašuriranje, predtiskanje takoj.

Pri odraslih in otrocih

je FIGOL mnogo zahtevano zdravilo za čiščenje želodca in črev ter za zdravljenje bolezni ledic, jeter in hemeroidov, kadar so v zvezi s slabo prebavo. — FIGOL se dobiva v vsaki lekarni, razpošilja pa izdelovalec —

Apoteka Dr. Semelič, Dubrovnik 2/60. • 3 steklenice s poštnino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

IGN. ŽARGI

priporoča bogato zalogo raznega zimskega perila, kakor:

plašček, oblek, kravati, srajc, nogavic vseh vrst itd. po priznani nizkih cenah.

Ljubljana, Sv. Petra c. št. 3 in 11

Ustanovljeno leta 1823

M. URBAS
(lastnik: Miroslav Urbas)

priporoča pristne

KRANJSKE KLOBASE

priznane kot »SPECIALITETA« lastnega izdelka.

LJUBLJANA — SLOMŠKOVA ULICA ŠT. 13
poleg Mestne elektrarne.

Brzjovaj: »URBAS LJUBLJANA« Telefon št. 3322

INI SLOVENSKI POPOLNEVNI IMAJO UGLASI V NJEM SIGURE USPEN

Slovenski Narod

Danes premiera izvrstne filmske žalo-igre!

V glavni vlogi najmlajša in najslajša »Ufina« filmska zvezdnica, vesela, temperamentna

Dolly Haas
Njeni partnerji so: OSKAR KARLWEIS KURT GERON

Karijera male Dolly

Izven sporeda še: 1. Micky Mourse - šala: »Žabji koncert«. 2. Predigra k Ufina opereti: »3 x 1 = 2«. 3. Predigra Tau-berjeve krasne operete: »Zemlja solnce«.

Predstave ob 4., 7. in 9. zvečer. Telefon 2124.

Elitni kino Matica